

Protokół

42. posiedzenia, I. sesyi, VIII. peryodu Sejmu galicyjskiego
z dnia 26. października 1903 r.

Początek o godzinie 10 minut 45 przed
południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy
J. E. Stanisław hr. Badeni.

Sekretarze: Mieczysław Urbański, Ka-
zimierz Lubomirski, Stanisław Mycielski,
ks. Teodor Bohaczewski.

Obecnych posłów 116.

Ze strony Rządu: c. k. Rada Dworu
Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość
posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokoły czter-
dziestego i czterdziestego pierwszego posie-
dzenia uważa za przyjęte, gdyż nie wniesiono
przeciw nim żadnych zarzutów.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis
petycyj wniesionych po dzień 26. paździer-
nika 1903 roku, które przydzielono następu-
jącym komisjom a mianowicie:

Wydziałowi krajowemu Ls. 3474, 3476,
3490.

Komisji szkolnej Ls. 3473, 3475, 3479,
3480, 3493.

Komisji gminnej Ls. 3469 - 3472,
3484 - 3488.

Komisji petycyjnej Ls. 3491.

Komisji kolejowej Ls. 3506.

Komisji administracyjnej Ls. 3489.

Komisji prawniczej Ls. 3492, 3494.

Komisji wodnej Ls. 3495, 3496.

Komisji dla ustawy o biurach pracy
Ls. 3477.

Komisji dla reformy wyborczej Ls. 3478.

Po odczytaniu petycji Ls. 3473 Magi-
stratu m. Gródka o założenie gimnazjum
przemawia p. Brunicki popierając tę pe-
tycję.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis
dalszych petycyj, które przydzielono odno-
śnym komisjom jak wyżej.

Marszałek wzywa sekretarzy do odczy-
tania złożonych interpelacyj.

Sekretarz p. Urbański czyta:

Interpelacya

posła Krempy i towarzyszy do JW. Pana Komisarza Rządowego w sprawie dokonanych niewłaściwości przez władzę polityczną w Tarnobrzegu, przy zaprowadzeniu okręgowych akuszerok.

W parafii Baranowskiej składającej się z siedmiu gmin władza polityczna ustanowiła jedną akuszerkę okręgową nazwiskiem Kudłata z siedzibą w miasteczku Baranowie. Gminy wchodzące w skład okręgu są tak porozrzucane terytorjalnie, iż jest niepodobiestwem ażeby dało się zastosować ustawę o okręgowych akuszerkach. Wystarczy wykazać odległość gmin do miasteczka Baranowa a Władza rządowa powinna przyjąć do przeświadczenia, że jedna siła ani dwie nie potrafią tam zadosyć uczynić wymogom ludności. I tak: Dymitrów duży jest oddalony 4 kilometry drogi od Baranowa, Skopanie 3 kilometry, Przewóz ad Suchorów około 3 kilometry, Przewóz 4 kilometry, Domacyny 7 kilometrów, Mały Dymitrów 3 kilometry, Wola gołego 8 kilometrów, Smykle Knapy 9 kilometrów, Durdy 10—11 kilometrów drogi!!

Z tego okazuje się, że zaprowadzenie tam okręgu akuszerok o jednej sile przez c. k. Starostwo jest niewłaściwe i naraża ludność na ogromne uzasadnione trudności. Gminy wspomnianej parafii wnosily zażalenie niezadowolonia i brak zaufania Kobiet do akuszerki okręgowej do c. k. Starostwa w Tarnobrzegu ale niestety bezskutecznie. Nieufność do akuszerki Kudłata zwanej polegała na tem najgłówniej iż odległość jest niebezpieczną w takich wypadkach gdzie potrzeba spiesznej pomocy, następnie że taż akuszerka kazała sobie po 5 guldenów i wyżej płacić co jest na wsi niemożliwym z powodu ubóstwa i nędzy jaka się tam znajduje, jak to zażądała od Antoniego Durdy 25 zlr. za 3 godziny czasu, dalej że taż akuszerka obchodzi się z kobietami w dziki sposób . . . żąda by jej najpierw dawano wódki, piwa, wina — a jako taka dochodzi do faktu . . . dalej że

u Jana Tadeja względnie u przy Maryannie jego żonie z Baranowa nie uczyniła zadosyć obowiązkom — i dziecko we krwi zbroszone zaraz po chrzcie umarło co skostatawał Dr. Meller a także wie otem ks. Proboszcz w Baranowie, a stało się to z końcem stycznia 1903: wreszeie, że wspomniana akuszerka jest żydówką do której jako takiej niewiasty czują niezwykły wstręt. Oprócz tego zaznaczyć należy że obowiązki akuszerki wykonują o ile bezpieczniej i pewniej^a kobiety miejscowe, gdyż nietylko, że są w miejscu ale i do całkowitego wyzdrowienia, znajdują się przy chorych niewiastach co owa obsługa jest niezbędną, czego nie czyni okręgową akuszerka gdyż po porodzie ucieka zabrawszy pieniądze do domu --- pomimo, że znajdują się wypadki iż kobiety pozostawione losowi są same, mają mężów na robocie w Ameryce, w Ostrawie i Prusach a niejednokrotnie są tak biedne i znajdują się w takich okolicznościach, że tylko miejscowe kobiety obsłużyć ich mogą.

C. k. Starostwo wiedząc o tem przecież dobrze, jakie skutki z zaprowadzenia w tak rozrzuczonych gminach okręgowej akuszerki nastąpić mogą, chciało podtrzymać jej egzystencyę, która sobie nieuczciwym sposobem obchodzenia się z kobietami podkopała też starostwo na skargę Kudłatej wszystkie kobiety tejże parafii Baranowskiej i bez pardonu doraźnie poosadzano w aresztach w Tarnobrzegu. Zostały tedy uwięzione: Teresa Kubik z Morgów ad Dymitrów, Maryanna Motyka z Dymitrowa dużego, Pogorzelską i Fidalską z Przewoza ad Suchorzów, Sieczkową z Baranowa, Badurzynę ze Skopania, i zasądzone po 3 K. jako zwrot kosztów Wiktoryi Kudłatej. Faktem jest, że wówczas tj. dnia 3 czerwea 1903 kiedy c. k. Starostwo zawezwało wspomniane kobiety do ich ukarania, Agnieszka Piątkowa z Dymitrowa dużego znajdująca w takim . . . położeniu bez należytej obsługi gdyż żadna z kobiet miejscowych bojąc się podobnej kary, narazie ratunku dać nie chciała niemal że nie przepłaciła życiem.

Pół dnia znajdowała się w strasznych chwilach błagając o pomoc swe sąsiadki zanim uczyniły zadość obowiązkom położniczym.

Faktem jest, że Antonina Durda z Dymitrowa dużego po położu byłaby zmarła, gdyby nie Maryanna Motyka, która przedsięwzięła opiekę swą z miłosierdzia przez kilka dni służąc chorej, kiedy to akuszerka okr. po przyjeździe kryzysowym... natychmiast uciekła a widząc niebezpieczeństwo się nie pokazała. Taksamo mało nieprzeplącała życiem żona Józefa Piątka z Dymitrowa, który leżał chory przez co nie był wstanie do okręgowej akuszerki o 3 kilometry oddalonej się udać, aż dopiero z miłosierdzia kobiety miejscowe chorą się zajęły pomimo kary jaką otrzymały. Faktem jest, że akuszerka okręgowa niedoświadczeniem swym okazała swe zdolności u Anny Gorażdziny z Koła ad Dymitów mały skoro musiano posłać po Maryannę Motyczynę, i teźże pomocy jako nieegzaminowanej Gorażdzina zawdzięcza swoje życie. Faktem jest, że w ten sam dzień tj. 3. czerwca br. kiedy osadzono kilka kobiet w więzieniu Tarnobrzesckiem mogłaby tak samo jak to w jednym z poprzednich ustępów podniesiono żona Stępnia znajdującego się w Ameryce, znajdując się bez opieki trupem zostać, gdyby Katarzyna Wodniowska ze Suchorzowa nie przyszła teźże z miłosierdzia z opieką. Faktem jest jak zeznała Kosa Kirschenbaum, że egzaminowana ukuszerka Kudłata przy Sarze Salzman nie była zdolną niesienia pomocy położnicy skoro posłano po Dr. Mellera, który skonstatował iż wszystko było w należyłym porządku — i bez doktora obejść się mogło.

Z tych tedy powodów zapytują podpisani JW. Pana Komisarza rządowego:

1. Czy mu jest wiadomem o podobnym postępowaniu c. k. Starostwa w Tarnobrzegu.

2. Czy nie uznaje za stosowne to zarządzenie i interpretowanie w podobny sposób ustawy wstrzymać, dopóki do do-

statecznej ilości egzaminowanych akuserek nie dojdzie?

3. Czy nieuzna za stosowne c. k. Władze polityczne w kraju jako organa mu podwładne okólnikiem pouczyć o względnem traktowaniu podobnych przekroczeń.

4. W jaki sposób uzna krzywdę kobietom więzionym wynagrodzić, a wspomnianą akuszerkę z powyż przytoczonych faktów do surowej odpowiedzialności pociągnąć.

Lwów, dnia 26. października 1903.

Interpelant:

Franciszek Krempa w. r.

Bojko, Wilezkiewicz, Mogilnicki, Staruch, Ostapeczuk, Stapiński, Stojalowski, Szwed, Bohaczewski, Huryk, Barwiński, Szajer, Oleśnicki, Wiktor Skołyszewski, Barabasz.

I n t e r p e l a c y a

do

Wysokiego c. k. Rządu

Już od dłuższego czasu miasto Żywiec i pobliskie gminy starają się o założenie szkoły realnej w mieście powiatowem Żywcu.

Zważywszy, że taka szkoła w mieście Żywcu dla tamtejszej okolicy fabrycznej jest niezbędnie potrzebna i pilna.

Zważywszy dalej, że gm. Żywiec na założenie tej szkoły deklarowała się 100 tysięcy koron złożyę.

Zapytują przeto podpisani — kiedy Wysoki c. k. Rząd przystąpi do założenia szkoły realnej w Żywcu.

Lwów, dnia 26. października 1903.

Interpelant.

Szwed w. r.

Wilezkiewicz, Krempa, Kramarczyk, Romanowicz, Bujnowski, Mogilnicki, Barabasz, Huryk, Ostapeczuk, Stojalowski, Szajer, Oleśnicki, Staruch, Potoczek, Bohaczewski.

Sekretarz p. Bohaczewski czyta:

I n t e r p e l a c y a
do Wydziału krajowego.

Reskryptem z 7. października 1903, l. 3387 wydał Wydział powiatowy w Stryju do licznych zwierzchności gminnych stryjskiego powiatu nakaz, ażeby w kancelaryach gminnych nie odbywały się posiedzenia wydziałów czyteln „Proświty“ istniejących w tych gminach — grożąc naczelnikom dotyczących gmin surową odpowiedzialnością, jeżeliby to dalej dziać się miało.

Reskrypt taki otrzymały między innymi zwierzchności gminne w Żulinie i Łukawicy dolnej. Zarządzenie to jest bezprawnem ograniczeniem kompetencji zwierzchności gminnych i samychże gmin, bo dyspozycya lokalem kancelaryi gminnej należy wyłącznie do reprezentacyi gminnej — a zarządzenie to Wydziału powiatowego w Stryju jest tylko poprostu niską sekaturą wymierzoną na to, ażeby powstrzymać ruch ku oświacie w dotyczących gminach, który to cel zupełnie nie przynosi zaszczytu tym Wydziałom powiatowym, obowiązany raczej stać na straży oświaty, jak uniemożliwiać jej szerzenie.

Z tego powodu zapytują podpisani:

Czy wiadomem jest Wysokiemu Wydziałowi krajowemu to postępowanie Wydziału powiatowego w Stryju? a równocześnie proszą o zniesienie z urzędu tego zarządzenia i ponczenie Wydziału powiatowego, ażeby podobnych bezprawnych i z obowiązkami autonomicznej władzy niezgodnych zarządzeń na przyszłość nie wydawał.

Korol
interpelant.

Stojałowski, Krempa, Stapiński, Bohaczewski, Szajer, Huryk, Mazikiewicz, Szponder, Ostapczuk, Bojko, Kramarczyk, Szwed, Barabasz, Staruch.

Marszałek oznajmia, że interpelacje te odstąpi p. komisarzowi rządowemu względnie Wydziałowi krajowemu.

Marszałek oznajmia, że urlopu na 4 dni udzielił p. Wodzickiemu.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego punktem pierwszym jest:

Dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem komisji bankowej w sprawie zmiany statutu Banku krajowego.

Marszałek oznajmia, że rozprawa ogólna nie została zamknięta.

Przemawia p. Schätzel.

Przemawia p. Kolischer.

Przemawia Dawid Abrahamowicz.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. Sprawozdawca.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Izba uchwała następnie w rozprawie szczegółowej poniżej podane wnioski I—VI komisji, głosując oddzielnie nad każdym z tych wniosków, które p. sprawozdawca odczytuje:

I. §. 2. statutu Banku krajowego w dotychczasowym swym brzmieniu uchyla się;

II. Ten §. 2. ma brzmieć, jak następuje:

„Zakład ten ma główną siedzibę we Lwowie. W swojej pieczęci używać ma herbu krajowego z powyższą nazwą w obwodce. Firma banku krajowego (po polsku: „Bank krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem“; po rusku: Bank krajowyj Koroliwstwa Hałyeczyny i Wołodymyryi z Wełykym Kniażestwom Krakiwskym“; po niemiecku: „Landesbank des Königreiches Galizien und Lodomerien mit dem Grossherzogthume Krakau“; po francusku: „Banque de royaume de Galizie et Lodomerie avec la grand duché de Cracovie“) podpisowaną będzie przez dwóch dyrektorów lub przez jednego dyrektora i jednego prokurzystę“

III. Sejm uchyła w §. 3. rozdziale D) statutu Banku krajowego ustęp oznaczony lit. f) w jego dotychczasowym brzmieniu i uchwała, iż w §. 3. rozdziale D), ustęp oznaczony lit. f) ma odtąd brzmieć jak następuje:

„Udzielanie pożyczek na skrypta notaryalne:

a) gminom i powiatom, kasom pożyczkowym gminnym i powiatowym, stowarzyszeniom zaliczkowym i innym opartym na ustawie z dnia 9. kwietnia 1873 roku Dz. u. p. Nr. 70 oraz kołom kredytowym,

b) osobom prywatnym za hipotecznym ubezpieczeniem“.

IV. Sejm uchwała:

1. W §. 3. rozdziale D) statutu Banku krajowego po ustępie oznaczonym lit. m) nowy ustęp, który brzmi:

„n) przyjmowanie poręki zakredytowane przez Rząd podatki spożywcze“;

2) W §. 80. statutu Banku krajowego jako drugi ustęp tego §. ustęp, który brzmi:

„Bank krajowy udzielać będzie pożyczki na akta notaryalne osobom prywatnym jednak tylko za hipotecznym ubezpieczeniem i w myśl przepisów, które uchwali Rada Nadzorcza na wniosek Dyrekcji a zatwierdzi Wydział krajowy“;

3. W §. 94. statutu Banku krajowego nowy (trzeci) ustęp tego paragrafu, który brzmi:

„Rada nadzorcza wydawać będzie instrukcje co do przyjmowania za kredyty podatkowe poręki, ułożone dla każdego rodzaju podatków osobno“.

V. Sejm uchyła w §. 109. rozdziale D) ustęp oznaczony liczbą 10 w jego dotychczasowym brzmieniu i uchwała, iż ustęp ten ma brzmieć, jak następuje:

„10. Uchwalenie przepisów o udzielaniu pożyczek na skrypta notaryalne osobom pry-

watnym (§. 80. ust. 2), wydawanie instrukcji co do przyjmowania poręki za kredyty podatkowe (§. 94.) i wydawanie instrukcji osobnej co do interesów ze stowarzyszeniami zarobkowymi i gospodarzami (§. 96)“.

VI. Sejm uchyła w §. 112, statutu Banku krajowego ustęp oznaczony liczbą 6. w jego dotychczasowym brzmieniu i uchwała, że ustęp ten ma brzmieć, jak następuje:

„6. Zatwierdzenie przepisów o udzielaniu pożyczek na skrypta notaryalne osobom prywatnym (§. 80) i instrukcji o wykonaniu przedsięwzięcia melioracyjnych (§. 94.)“.

Marszałek -odczytuje rezolucję p. Kolischera, która opiewa:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby wziął pod rozwagę, czy wobec zmiany osnowy §. 80 statutu Banku krajowego nie zachodzi potrzeba stworzenia nowego typu obligacji bankowych, mających się emitować na podkład wierzytelności pochodzących z pożyczek gotówkowych na akta notaryalne przez Bank krajowy udzielanych.

Izba uchwała bez rozprawy powyższą rezolucję p. Kolischera.

Następuje:

Sprawozdanie komisji agrarnej o wniosku p. Rutowskiego i towarzyszy w sprawie wydania ustawy parcelacyjnej.

Sprawozdawca p. Rutowski, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby wypracował i na najbliższej sesji sejmowej przedłożył projekt ustawy parcelacyjnej, któraby unormowała z punktu widzenia interesu publicznego sprawę parcelacji, określiła warunki, pod jakimi parcelacja ma być uznana za odpowiadającą temu interesowi publicznemu, zapewniła dla

takiej parcelacji uproszczenia i udogodnienia procedury i manipulacji parcelacyjnej, oraz zapewniła jej ulgi należyłościowe i stemplowe.

Przemawia p. Oleśnicki i stawia następujący wniosek:

„Nad sprawozdaniem komisji agrarnej przechodzi Sejm do porządku dziennego“,

a na wypadek, gdyby ten wniosek upadł, stawia p. Oleśnicki następujący ewentualny wniosek:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by w przedłożyć się mającym projekcie ustawy parcelacyjnej: a) określił warunki, pod którymi instytucje interes parcelacyjny uprawiające mogą być przez kraj polecane i b) zastrzegł pierwszeństwo do korzystania z ulg ustawy gminom miejscowym i tychże mieszkańcom.

Przemawia p. Hupka.

Przemawia p. Merunowicz i stawia następującą rezolucję dodatkową:

Jako punkt II. po wniosku komisji agrarnej Wysoki Sejm raczy nechwalić:

II. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby nad wzmagającym się ustawicznie ruchem w stanie posiadania własności ziemskiej rozciągnął czynną i w stały plan njętą opiekę, a to o ile możności przy współudziale Rad powiatowych, tudzież fachowych stowarzyszeń i związków agrarnych, starając się nadać zmianom w stosunkach wielkiej i małej własności ziemskiej racjonalny kierunek, któryby odpowiadał społecznym i ekonomicznym interesom kraju. Należy przytem wziąć pod rozwagę reformy istniejącej przy Wydziale krajowym komisji krajowej dla spraw rolniczych i pogłębienie jej wpływu na stosunki agrarne przez tworzenie przy Wydziałach powiatowych „powiatowych komisji dla spraw rolniczych“ dla czuwania nad wspólnymi interesami wielkiej i małej własności ziemskiej.

O wyniku przedsięwziętych w powyżej wskazanym kierunku działań zda Wydział krajowy Sejmowi sprawę na najbliższej sesji sejmowej.

P. M. Urbański wnosi zamknięcie rozprawy ogólnej.

Izba uchwała zamknięcie rozprawy ogólnej.

Marszałek oznajmia, że do głosu zapisani są pp. Schätzl, Stojalowski, Stapiński.

Przemawia zapisany do głosu p. Schätzl i stawia następującą poprawkę:

Po słowie „stemplowe“ we wniosku komisji dodać słowa: „i odpowiednią zmianę ustaw państwowych“.

Przemawia p. Stojalowski.

Przemawia p. Stapiński.

Przemawia p. sprawozdawca i przyjmuje poprawkę p. Schätzla i Merunowicza.

Izba odrzuca wniosek p. Oleśnickiego na przejście do porządku dziennego nad sprawozdaniem komisji.

Marszałek komunikuje, że poddaje pod uchwałę Izby wniosek komisji wraz z poprawką p. Schätzla przyjętą przez sprawozdawcę.

Izba uchwała wniosek komisji wraz z poprawką p. Schätzla.

Marszałek odczytuje wniosek ewentualny dodatkowy p. Oleśnickiego, który to wniosek Izba odrzuca.

Marszałek odczytuje dodatkową rezolucję p. Merunowicza.

Izba przystępuje do głosowania.

Marszałek stwierdza brak kompletu, i oświadcza, że przerywa posiedzenie do godziny 8 wieczorem.

Przerwa posiedzenia godzina 2 minut 45 po południu.

Dalszy ciąg posiedzenia z dnia 26. października 1903r.

Początek o godzinie 8 minut 25 wieczorem.

Marszałek konstatuje dostateczną liczbę posłów i otwiera napowrót przerwane posiedzenia.

Marszałek udziela głosu p. komisarzowi rządowemu, celem dania odpowiedzi na interpelacye.

Przemawia p. komisarz rządowy Radca Dworu Włodzimierz hr. Łoś i odpowiada na interpelacye:

1) pp. Kramarczyka i tow. z 4/7. 1902 i 14/9 1903 w sprawie regulacyi Soły;

2) pp. Krempy i tow. z 30/12 1901 w sprawie szkód wyrządzonych przez dziki z lasów Ks. H. Lubomirskiego mieszkającym gm. Jamnicy,

3) pp. T. Cieńskiego i tow. z 5/7 1902 w sprawie urządzenia przewozu rządowego przez Dniestr między Uścieczkiem a Siemiakowcami.

4) pp. Huzy i tow. z 3/10 1903 z powodu niezalatwienia rekursu w sprawie konkurencyi do budowy rzym. kat. kościoła parafialnego w Ciężkowicach;

5) pp. Szajera i tow. z 12/10 1903 w sprawie należności Jana Pasternaka za roboty regulacyjne na Wisłoku;

6) pp. Korola i tow. z 5/7 1902 w sprawie protestu przeciw wyborom do Rady gminnej w Delatynie;

7) pp. Oleśnickiego i tow. z 28/12 1901 w sprawie pominięcia w listach wyborczych przy wyborze posła na Sejm z miasta Stryja kilkudziesięciu rzemieślników zajętych w warsztatach kolei państwowych w Stryju;

8) pp. ruskich z d. 24/10 1903 w sprawie blokady uniwersytetu lwowskiego przez polskich akademików z powodu napadu ru-

skich akademików na rektora uniwersytetu JMag. ks. Fijałka.

Przemawia p. Kramarczyk i stawia formalny wniosek na otwarcie rozprawy nad odpowiedzią p. komisarza rządowego na interpelacyę w sprawie regulacyi Soły.

Izba odrzuca formalny wniosek p. Kramarczyka.

Narszałek oznajmia, iż Izba przystępuje do porządku dziennego t. j. do głosowania nad rezolucyą p. Merunowicza, która opiewa:

Jako punkt II-gi po wniosku komisji agrarnej Wysoki Sejm raczy uchwalić:

II, Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby wzmagającym się ustawicznie ruchem w stanie posiadania własności ziemskiej rozciągnął czynną i w stały plan ujętą opiekę — a to o ile możności przy współudziale Rad powiatowych, tudzież fachowych stowarzyszeń i związków agrarnych, starając się nadać zmianom w stosunkach wielkiej i małej własności ziemskiej racjonalny kierunek, któryby odpowiadał społecznym i ekonomicznym interesom kraju.

Należy przytem wziąć pod rozwagę reformę istniejącej przy Wydziale krajowym komisji krajowej dla spraw rolniczych i pogłębienie jej wpływu na stosunki agrarne przez tworzenie przy Wydziałach powiatowych — „powiatowych komisji dla spraw rolniczych“ dla czuwania nad wspólnymi interesami wielkiej i małej własności ziemskiej.

O wyniku przedsięwziętych w powyżej wskazanym kierunku działań zda Wydział krajowy Sejmowi sprawę na najbliższej sesji sejmowej.

Izba odrzuca rezolucyę p. Merunowicza.

Marszałek oznajmia, że następny punkt porządku dziennego t. j., sprawozdanie ko-

misji kolejowej o petycji Rady powiatowej w Sanoku o zwolnienie od opłaty datku na rzecz wykupna gruntów pod kolej transwersalną, usuwa z porządku dziennego z powodu nieobecności w Izbie sprawozdawcy p. Korola

Następuje:

Sprawozdanie komisji przemysłowej z czynności Wydziału krajowego w zakresie krajowego przemysłu. (Szkoły zawodowe).

Sprawozdawca p. Żardecki, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 9. września 1903 L. 81.021, i dołączone do niego sprawozdanie z czynności krajowej komisji dla spraw przemysłowych w zakresie szkół zawodowych.

II. Sejm wzywa e. k. Rząd:

1) ażeby w zamian za nieaktywowany dotąd oddział keramiczny przy państwowej szkole przemysłowej we Lwowie i w miejsce kraj. szkoły garncarskiej w Kołomyi przystąpił do utworzenia wyższego zakładu naukowego dla przemysłu keramicznego we Lwowie;

2) ażeby przy szkołach państwowych we Lwowie i Krakowie urządził specjalne oddziały elektrotechniczne;

3) ażeby przystąpił do urządzenia stałych kursów dla palaczy i dozorców maszyn parowych oraz dla maszynistów kolejowych przy e. k. szkole politechnicznej we Lwowie;

4) ażeby bezzwłocznie przystąpił do założenia zawodowej szkoły ślusarsko mechanicznej w Tarnopolu;

5) ażeby przy akademii handlowej we Lwowie utworzył t. zw. jednoroczny kurs

abituryentów dla aspirantów bankowych i dążył do tego również przy wyższej szkole handlowej w Krakowie.

III. Sejm upoważnia Wydział krajowy do objęcia szkoły rzemiosł w Drohowyżu w zarząd kraju pod warunkami, podanymi w sprawozdaniu z czynności w zakresie przemysłu krajowego z dnia 9. września 1903 L. 81.021 i poleca mu przedłożyć na najbliższej sesji sejmowej etat posad i płac w tej szkole.

IV. a) Sejm upoważnia Wydział krajowy do wystawienia na gruncie, ofiarowanym przez Towarzystwo stolarzy w Kalwaryi Zebrzydowskiej, budynku murowanego na pomieszczenie tamtejszej kraj. szkoły stolarskiej kosztem, nieprzekraczającym 60.000 koron i do użycia na ten cel niewydanych dotąd 30.000 koron, przeznaczonych pierwotnie na rozszerzenie budynku, tudzież 13.000 koron, zwróconych przez gminę z tytułu pożyczki, otrzymanej na budowę dotychczasowego budynku dla tej szkoły.

b) Sejm wstawia do rubr. XII. wydatków funduszu krajowego na rok 1904 kwotę 17.000 koron tytułem reszty wydatków na pokrycie kosztów tej budowy.

V. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wystawienia na gruncie w Rakszawie, stenowiącym własność funduszu krajowego, budynku na internat dla uczniów tamtejszej szkoły sukienniczej kosztem 10.000 k. i wstawia wydatek ten do rubr. XII. wydatków budżetu krajowego na rok 1904.

VI. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przyczynienia się z funduszu krajowego kwotą 15.000 koron do budowy domu na pomieszczenie kraj. szkoły tkackiej w Łańcucie wraz z internatem dla uczniów pod warunkiem, że resztę kosztów tej budowy pokryją miejscowe czynuiki.

VII. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przyczynienia się z funduszu krajowego kwotą 45.000 koron, płatną w trzech ró-

wnych rocznych ratach począwszy od roku 1904, do budowy gmachu na pomieszczenie państwowej szkoły mechaniczno-ślusarskiej w Tarnopolu.

VIII. Sejm upoważnia Wydział krajowy do opłacania corocznie gminie m. Grybowa tytułem czynszu z lokalności, dostarczonych na pomieszczenie krajowej szkoły kołodziejskiej takiej kwoty, jaka się okaże potrzebną do umorzenia $4\frac{1}{2}\%$ pożyczki komunalnej, mającej się przez gminę zaciągnąć w Banku krajowym na budowę potrzebnego na ten cel domu.

Coroczne opłacanie czynszu ustaloby jednak z chwilą, gdyby szkoła ta przestała z jakiegokolwiek powodu istnieć.

IX. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zarządzenia wykonania dodatkowych robót i wodociągu w budynku, stanowiącym własność funduszu krajowego, a przeznaczonym na pomieszczenie państwowej szkoły kowalskiej w Sułkowiecach, kosztem 3.000 koron i wydatek ten wstawia do rubryki XII. budżetu krajowego na r. 1904.

X. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przybudowania do budynku, przeznaczonego na pomieszczenie państwowej szkoły kowalskiej w Sułkowiecach, hali maszynowej na ulokowanie narzędzi i przyrządów, wypożyczonych Towarzystwu kowali w Sułkowiecach przez c. k. Ministerstwo handlu. Koszt tej przybudówki niema przenosić Wydział krajowy z pożyczki, którą na ten cel zaciągnie, spłacając ją w ciągu lat pięciu i wstawiając potrzebną na umorzenie i oprocentowanie kwotę do preliminarza wydatków funduszu krajowego.

XI. Sejm upoważnia Wydział krajowy, aby stabilizował na posadach kierowników szkół zawodowych:

a) Karola Rollego ze stałą płacą trzech tysięcy sześciuset koron rocznie;

b) Pawła Prydatkiewicza ze stałą płacą tysiąca ośmiuset koron rocznie;

c) Bazylego Gęsieckiego ze stałą płacą tysiąca czterystu czterdziestu koron rocznie i dodatkiem na mieszkanie w kwocie 300 koron rocznie;

d) Seweryna Gzowskiego ze stałą płacą tysiąca ośmiuset koron rocznie;

oraz przyznał im prawo do emerytury na równi z innymi stabilizowanymi urzędnikami krajowymi, wymienionymi w §. 12. ust. 2. lit. b) statutu emerytalnego, uchwalonego przez Sejm dnia 21. stycznia 1889, tudzież z zastosowaniem uchwały sejmowej z d. 3. stycznia 1874 i pod warunkami tą uchwałą określonymi wymierzał:

a) Karolowi Rollemu trzy pięciolecia po 400 koron;

b) Pawłowi Prydatkiewiczowi trzy pięciolecia po 160 koron;

c) Bazylemu Gęsieckiemu trzy pięciolecia po 160 koron;

d) Sewerynowi Gzowskiemu trzy pięciolecia po 160 koron.

Służba policzalna do emerytury poczyna się liczyć od dnia przyjęcia do służby krajowej, do pięcioleci zaś od uchwały sejmowej.

XII. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby stabilizował na posadzie wędrownego instruktora na majsterskich kursach szewskich Aleksandra Celewicza ze stałą płacą 2.400 K, oraz przyznał mu prawo do emerytury na równi z innymi stabilizowanymi urzędnikami krajowymi, wymienionymi w §. 12. ust. 2. lit. b) statutu emerytalnego, uchwalonego przez Sejm dnia 21. stycznia 1889, tudzież z zastosowaniem uchwały sejmowej z dnia 3. stycznia 1874 i pod warunkami tą uchwałą określonymi wymierzał mu trzy pięciolecia po 200 K.

Służba policzalna do emerytury poczyna się liczyć od dnia, od którego była policzalną w poprzedniej służbie w charakterze nauczyciela ludowego, zaś do pięcioleci od dnia uchwały sejmowej.

XIII. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby przy współdziałaniu krajowej komisji dla spraw przemysłowych obmyślił środki skuteczne zmierzające do ochrony i podniesienia przemysłu tkackiego w kraju, i w tej mierze w czasie właściwym przedstawił Sejmowi odpowiednie wnioski.

XIV. Upoważnia się Wydział krajowy, by Spółce kapeluszników w Myślenicach dostarczył zawodowego instruktora.

Przemawia p. Szponder.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

P. Stojałowski prosi o głos.

Marszałek oznajmia, że rozprawa została już zamknięta, ale przy rozprawie szczegółowej będzie p. Stojałowski mieć możliwość otrzymania głosu.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej i uchwała bez rozprawy i oddzielnie wnioski I—XII komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Sprawozdawca czyta:

XIII. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby przy współdziałaniu krajowej komisji dla spraw przemysłowych obmyślił środki skuteczne zmierzające do ochrony i podniesienia przemysłu tkackiego w kraju, i w tej mierze w czasie właściwym przedstawił Sejmowi odpowiednie wnioski.

Przemawia p. Stojałowski i stawia następujący wniosek dodatkowy:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby przy współdziałaniu krajowej komisji przemysłowej wziął pod rozwagę założenie krajowej szkoły sukienniczej w Białej — i zdał sprawę Sejmowi na najbliższej sesji.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwała wniosek XIII. komisji, a oddzielnie uchwała wniosek dodatkowy p. Stojałowskiego odczytany poprzednio przez Marszałka.

Sprawozdawca czyta:

XIV. Upoważnia się Wydział krajowy by Spółce kapeluszników w Myślenicach dostarczył zawodowego instruktora

Izba uchwała bez rozprawy wniosek XIV. komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji przemysłowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego (komisja krajowa dla spraw przemysłowych).

Sprawozdawca p. Mycielski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji, sprostowawszy poprzednio omyłkę druku, a mianowicie w ust. 1. wniosku II komisji zamiast cyfry „480 kor.“, ma być „840 kor.“

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego względnie komisji dla spraw przemysłowych z czynności w zakresie przemysłu krajowego, zasiłków, stypendyów, funduszu przemysłowego, oraz wewnętrznej organizacji komisji

II. Sejm ustanawia w biurze krajowej komisji dla spraw przemysłowych trzy stałe posady urzędników z wszystkimi prawami i obowiązkami urzędników stałych, będących w służbie Wydziału krajowego, a mianowicie:

1. Sekretarza ze stałą roczną płacą 4800 K, dodatkiem aktywalnym o rocznych 840 K i z prawem do trzech dodatków pięcioletnich po 400 K rocznie.

2. Referenta przemysłowego ze stałą roczną płacą 3600 K, dodatkiem aktywalnym o rocznych 720 K i z prawem do trzech dodatków pięcioletnich po 300 K rocznie.

3. Aplikanta conceptowego z rocznym adjutum 1400 K. rocznie.

Przemawia p. Stojałowski.

Przemawia p. Rotter.

Izba uchwała zamknięcie rozprawy ogólnej na wniosek sekretarza p. M. Urbańskiego.

Marszałek oznajmia że do głosu zapisani są pp. Stojałowski i Rotter.

Przemawia zapisany do głosu p. Stojałowski.

Przemawia zapisany do głosu p. Rotter.

Przemawia sprawozdawca.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej i uchwała bez rozprawy i oddzielenie wnioski I—II komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Następuje:

Sprawozdanie Komisji przemysłowej o sprawozdaniu c. k. Rady szkolnej krajowej we Lwowie odnoszącem się do stanu państwowych szkół przemysłowych i handlowych w Galicyi.

Sprawozdawca p. Mars uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji sprostostowawszy poprzednio omyłkę druku, a mianowicie we wniosku 4 komisji należy opuścić słowo „keramików“.

Wysoki Sejm uchwalić raczy;

1. Przyjmuje się do wiadomości sprawozdanie c. k. Rady szkolnej krajowej o stanie szkół państwowych przemysłowych i handlowych za rok szkolny 1901/2.

2. Wzywa się c. k. Rząd ponownie o przyspieszenie budowy gmachu dla szkoły przemysłowej w Krakowie na gruntach, przez miasto ofiarowanych.

3. Wzywa się c. k. Rząd o zaprowadzenie w wyższej szkole przemysłowej Krakowskiej kursu nafeciarstwa.

4. Wzywa się c. k. Rząd do rozszerzenia lokalności szkoły przemysłowej we Lwowie i rozszerzenia jej działania dla dla bronzowników, cyzelerów.

5. Wzywa się c. k. Rząd do rozszerzenia szkoły przemysłowej we Lwowie działem chemii fermentacyjnej, działem nafeciarstwa i nauką budowy robót wodnych.

6. Wzywa się c. k. Rząd, aby przyspieszył starania o budowę gmachu na pomieszczenie szkoły zawodowej w Kołomyi i wdrożył starania o budowę gmachu dla takiejże w Zakopanem.

7. Wzywa się c. k. Rząd o wydatniejsze dotowanie szkolnictwa przemysłowego w Galicyi a co najmniej w stosunku do opłacanych podatków w porównaniu z innymi krajami, w Radzie państwa reprezentowanymi i do rozszerzenia akcyi na polu zakładania szkół zawodowych i rękodzielniczych.

Przemawia p. Sękowski.

Przemawia p. Szponder.

Przemawia p. Rotter.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej i uchwała bez rozprawy wnioski 1—4 komisji, które p. sprawozdawca z kolei odczytuje.

Sprawozdawca czyta:

5. Wzywa się c. k. Rząd do rozszerzenia szkoły przemysłowej we Lwowie działem chemii fermentacyjnej, działem nafeciarstwa i nauką budowy robót wodnych.

Przemawia p. Romanowicz i wnosi poprawkę, aby słowo „budowy“ opuścić we wniosku 5. komisji.

Sprawozdawca po zamknięciu rozprawy oświadcza, że przyjmuje poprawkę p. Romanowicza.

Izba uchwala wniosek 5. komisji z poprawką p. Romanowicza, t. j. z opuszczeniem słowa: „budowy“, którą to poprawkę p. sprawozdawca przyjął.

Sprawozdawca czyta:

6. Wzywa się c. k. Rząd, aby przyspieszył starania o budowę gmachu na pomieszczenie szkoły zawodowej w Kołomyi i wdrożył starania o budowę gmachu dla takiejże w Zakopanem.

Przemawia p. Romanowicz i wnosi poprawkę następującą:

Słowa: „wdrożył starania o budowę gmachu dla“ zawarte we wniosku 6. komisji opuścić, a następnie po słowie: „takiejże“ zawartem we wniosku komisji dodać słowo: „szkoły“.

Po zamknięciu rozprawy p. sprawozdawca przyjmuje poprawkę p. Romanowicza.

Izba uchwala wniosek 6. komisji w brzmieniu proponowanem w poprawce p. Romanowicza, t. j. uchwala:

6. Wzywa się c. k. Rząd, aby przyspieszył starania o budowę gmachu na pomieszczenie szkoły zawodowej w Kołomyi i takiejże szkoły w Zakopanem.

Izba uchwala następnie wniosek 7. komisji bez rozprawy, po poprzednim odczytaniu tego wniosku przez p. sprawozdawcę.

Następuje:

Sprawozdanie komisji przemysłowej z petycji Joachima Grünspana, przemysłowca z Andrychowa, o udzielenie bezprocentowej pożyczki w wysokości 400.000 koron na założenie tkalni mechanicznej i przyznanie stałej rocznej subwencji 3.000 koron na założenie i prowadzenie szkoły tkackiej w Andrychowie.

Sprawozdawca p. Żardecki, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od

czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby za pośrednictwem krajowej komisji dla spraw przemysłowych zbadał całość przemysłu tkackiego w Andrychowie i na podstawie wyniku badań przedłożył Sejmowi wnioski dążące do ochrony i podniesienia tego przemysłu.

Izba bez rozprawy uchwala powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji przemysłowej o petycji kuratorji wyższej szkoły handlowej w Krakowie w przedmiocie udzielenia gwarancyi dla funduszu emerytalnego tej szkoły.

Sprawozdawca p. Rotter, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyznaje krakowskiej wyższej szkole handlowej gwarancję na pokrycie niedoboru funduszu emerytalnego w $\frac{2}{3}$ jego wysokości, jednak w nie wyższej ponad 1.500 keron rocznie kwocie, a to od r. 1904 poczynając, pod warunkiem, że gmina miasta Krakowa pokryje resztę tego funduszu. Gwarancya ta obowiązywać ma kraj aż do czasu przejścia szkoły na etat państwa, względnie najwyżej przez jeden cały okres służbowy, t. j. przez lat 30, gdyby szkoły weześniej na etat państwa nie przyjęto.

2. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby w czasie możliwie jak najbliższym przejął krakowską wyższą szkołę handlową na etat państwowy.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej i uchwala oddzielnie, oraz bez rozprawy powyższe wnioski 1—2 komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej o wniosku p. Cieleckiego względem dodatku do ustępu 6. wniosków komisji w przedmiocie akcyi pomocniczej kraju z powodu klęsk elementarnych.

Sprawozdawca p. Skalkowski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującymi wnioskami:

a) Sejm wzywa c. k. Rząd, aby udzielił odpowiedniego dalszego funduszu na wydatną pomoc dla ludności dotkniętej elementarnymi klęskami w r. 1903, mianowicie na zasiłki bezzwrotne i na pożyczki bezprocentowe.

b) Gdyby się okazało, że uzyskanie funduszu od c. k. Rządu na bezprocentowe pożyczki nie może nastąpić inaczej, jak za gwarancją kraju, Sejm upoważnia Wydział krajowy do przyjęcia imieniem kraju poręki do wysokości 1,600.000 koron z zastrzeżeniem, że pożyczki będą udzielane w porozumieniu z Wydziałem krajowym, zwrotne będą w 10 równych rocznych ratach, począwszy od 1. stycznia 1906 — a zapewnioną będzie dla takich pożyczek egzekucya polityczna.

Nadto p. sprawozdawca wnosi imieniem komisji na przyjęcie następującego wniosku p. Merunowicza:

Nadto wzywa się c. k. Rząd, ażeby dla poprawy paszy w okolicach dotkniętych powodzią przeznaczył do bezpłatnego rozdania pomiędzy hodowców bydła znaczniejszą ilość soli.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji, a oddzielnie uchwała wniosek powyższy p. Merunowicza.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego o popieraniu gospodarstwa rybnego w kraju.

Sprawozdawca p. Wiśniewski, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego

od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o popieraniu gospodarstwa rybnego.

II. Sejm wzywa c. k. Rząd, by przy wydzierżawianiu prawa rybołówstwa na rewirach rybackich, oddawał pierwszeństwo tym oferentom, którzy dają gwarancję, że prawo rybołówstwa osobiście wykonywać będą — przyczem ludność miejscowa danego rewiru przedewszystkiem uwzględnioną być winna.

III. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby w jak najkrótszym czasie przeprowadził rewizyę rozporządzeń wykonawczych do ustawy o rybołówstwie. (Dz. u. kr. Nr. 37 z r. 1890).

IV. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby utworzył w jak najkrótszym czasie przy jednym z wyższych państwowych zakładów naukowych w kraju stacyę biologiczną dla ryb, której głównem zadaniem byłoby badanie chorób ryb.

V. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby wziął w obronę prawa własności, a w szczególności prawa rybołówstwa gmin położonych nad Białką tatrzańską, Dunajcem i Popradem, uszczuplone wskutek rozseceń ze strony węgierskiej.

Zarazem wzywa Sejm c. k. Rząd, by wziął w obronę rybaków, wykonywujących rybołówstwo na granicznej przestrzeni rzeki Wisły i w drodze dyplomatycznej upomniał się u Rządu rosyjskiego, by neutralność pasu granicznego, w danym wypadku koryta Wisły, przez graniczną straż rosyjską szanowaną była.

VI. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby z mocy obowiązujących ustaw wydał odpowiednie zarządzenia zdolne zapobiedz zanieczyszczeniu wód płynących odpadkami fabrycznymi (rafineryi i kopalni ropy, pierni, tartaków i t. p.).

VII. Sejm upoważnia Wydział krajowy do udzielania właścicielom gruntów, przy urządzaniu lub zakładaniu, jako też przy prowadzeniu gospodarstwa rybnego, bezpłatnej pomocy fachowej, tak pod względem technicznym jak i gospodarczym. Pomoc fachowa przy prowadzeniu nowopowstałego gospodarstwa stawowego udzielaną być może najwyżej na przeciąg lat pięciu licząc od czasu urządzenia stawów.

VIII. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wypłacania c. k. galicyjskiemu Towarzystwu gospodarskiemu we Lwowie kwoty 2.450 koron rocznie, tytułem subwencji na utrzymanie zakładu chowu ryb w Oparach, którą to subwencję przyznaje się na przeciąg lat pięciu, t. j. od roku 1904 do 1908 włącznie.

Na pokrycie tego wydatku wstawia się do rubryki X. wydatków budżetu krajowego na rok 1904 kwotę 2.450 koron i upoważnia się Wydział krajowy do preliminowania tej kwoty w budżetach krajowych następnych lat czterech.

Przemawia p. Stojałowski i stawia następującą poprawkę:

Sejm wzywa c. k. Rząd, by przy wydzierżawianiu rewirów rybackich, oddawał pierwszeństwo ludności miejscowej danego rewiru.

Przemawia p. Brunicki i stawia następujące rezolucye:

1. Sejm wzywa c. k. Rząd aby przy zawieraniu nowych traktatów handlowych bronił interesów tutejszego rybaictwa, nie dopuszczając do podniesienia cła od ryb wywożonych do Niemiec.

2. Sejm wzywa c. k. Rząd do możliwego obniżenia taryfy przewozowej na kolejach państwowych dla transportu żywych ryb, oraz do wydania odpowiednich zarządzeń, iżby transport mógł się odbywać także pociągami osobowymi w umyślnie do tego przysposobionych wozach.

Przemawia p. Męciński

Przemawia p. Stapiński.

Przemawia p. Stojałowski i stawia następującą poprawkę w miejsce III. wniosku komisji.

III. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby w jak najkrótszym czasie przeprowadził rewizję „ustawy“ o rybołostwie i rozporządzeń wykonawczych do tej ustawy.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca i przyjmuje drugą rezolucję p. Brunickiego.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

„Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o popieraniu gospodarstwa rybnego“.

Izba uchwała bez rozprawy wniosek I. komisji.

Sprawozdawca czyta:

II. Sejm wzywa c. k. Rząd, by przy wydzierżawianiu prawa rybołostwa na rewirach rybackich, oddawał pierwszeństwo tym oferentom, którzy dają gwarancję, że prawo rybołostwa osobiście wykonywać będą — przy czem ludność miejscowa danego rewiru przedewszystkiem uwzględnioną być winna.

Marszałek oznajmia, że do tego wniosku jest poprawka p. Stojałowskiego którą odczytuje i podaje do poparcia.

Izba popiera poprawkę p. Stojałowskiego do II. wniosku komisji.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Marszałek odczytuje ponownie poprawkę p. Stojałowskiego.

Przemawia ponownie p. sprawozdawca.

Izba odrzuca poprawkę p. Stojałowskiego, a oddzielnie uchwała wniosek II komisji.

Sprawozdawca czyta :

III. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby w jak najkrótszym czasie przeprowadził rewizję rozporządzeń wykonawczych do ustawy o rybołówstwie, (Dz. u. kr. Nr. 37 z r. 1890).

Marszałek odczytuje zgłoszoną wyżej do tego wniosku komisji poprawkę p. Stojałowskiego.

Izba popiera tę poprawkę p. Stojałowskiego.

Przemawia p. Bobrzyński.

Przemawia p. Stojałowski i cofa zgłoszoną przez siebie poprawkę do tego wniosku komisji.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Marszałek oznajmia, iż wobec cofnięcia poprawki przez p. Stojałowskiego podaje pod uchwałę Izby wniosek III. komisji, który Izba uchwala.

Sprawozdawca czyta :

IV. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby utworzył w jak najkrótszym czasie przy jednym z wyższych państwowych zakładów naukowych w kraju stację biologiczną dla ryb, której głównym zadaniem byłoby badanie chorób ryb.

Izba bez rozprawy uchwala wniosek IV. komisji.

Sprawozdawca czyta :

V. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby wziął w obronę prawa własności a w szczególności prawa rybołówstwa gmin położonych nad Białką tatrzańską, Dunajcem i Popradem, uszczuplone wskutek roszeń ze strony węgierskiej.

Zarazem wzywa Sejm c. k. Rząd, by wziął w obronę rybaków, wykonywujących rybołówstwo na granicznej przestrzeni rzeki Wisły i w drodze dyplomatycznej upomniał się u Rządu rosyjskiego, by neutralność

pasu granicznego, w danym wypadku koryta Wisły przez graniczną straż rosyjską szanowaną była.

Izba bez rozprawy uchwala wniosek V. komisji.

Sprawozdawca czyta :

VI. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby z mocy obowiązujących ustaw wydał odpowiednie zarządzenia zdolne zapobiedz zanieczyszczeniu wód płynących odpadkami fabrycznymi (rafineryi i kopalni nafty, papierni, tartaków i t. p.).

Przemawia p. Buynowski i stawia następującą poprawkę :

Na końcu ust. VI. dodać słowa „a wykroczenia przeciw tym zarządzeniom surowo karał, tudzież wydał odpowiednie zarządzenia, aby czas ochronny dla łowienia ryb był ściśle przestrzegany“.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca i przyjmuje tę poprawkę.

Izba uchwala wniosek VI. komisji wraz z poprawką p. Buynowskiego przyjętą przez sprawozdawcę.

Sprawozdawca czyta :

VII. Sejm upoważnia Wydział krajowy do udzielania właścicielom gruntów, przy urządzaniu lub zakładaniu, jako też przy prowadzeniu gospodarstwa rybnego, bezpłatnej pomocy fachowej, tak pod względem technicznym jak i gospodarczym. Pomoc fachowa przy prowadzeniu nowopowstałego gospodarstwa stawowego udzielaną być może najwyżej na przeciąg lat pięciu licząc od czasu urzędzenia stawów.

Izba bez rozprawy uchwala wniosek VII. komisji.

Sprawozdawca czyta :

VIII. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wypłacania c. k. galicyjskiemu Towarzystwu gospodarskiemu we Lwowie kwoty 2.450 koron rocznie, tytułem sub-

wencyi na utrzymanie zakładu chowu ryb w Oparach, którą to subwencyę przyznaje się na przeciąg lat pięciu t. j. od roku 1904 do 1908 włącznie.

Na pokrycie tego wydatku wstawia się do rubryki X. wydatków budżetu krajowego na rok 1904 kwotę 2.450 koron, i upoważnia się Wydział krajowy do preliminowania tej kwoty w budżetach krajowych następnych lat czterech.

Izba bez rozprawy uchwała wniosek VIII. komisji.

Marszałek oznajmia, że p. Brunicki cofnął rezolucyę 1-szą, wobec czego odczytuje rezolucyę 2-gą p. Brunickiego, którą Izba bez rozprawy uchwała.

Marszałek odczytuje następującą rezolucyę dodatkową p. Stojałowskiego:

IX. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby wziął pod rozwagę zmianę ustawy rybackiej — i przedstawił Sejmowi odpowiedni projekt.

Izba bez rozprawy uchwała tę rezolucyę dodatkową p. Stojałowskiego.

Marszałek oznajmia, że ma zamiar zamknąć posiedzenie i wzywa sekretarza do odczytania wniosku nagłego.

Sekretarz p. Urbański czyta:

W n i o s e k n a g ł y
o udzielenie zapomogi na odrestaurowanie zwałonej przez powódź szkoły w Woli rogowskiej.

Dwie gminy należące do związku szkolnego: Wola rogowska i Jagodniki w powiecie dąbrowskim, należą do tych wsi położonych przy ujściu Dunajca do Wisły, które tegoroczną powodzią zupełnie zostały zniszczone. Po drogach i ulicach tych wiosek stała woda do wysokości 4 metrów i zniszczyła całkowicie plony, oraz zabudowania mieszkalne i gospodarskie. Ofiarą tej katastrofy padła także szkoła w Woli rogowskiej.

J. E. P. Namiestnik był w czasie powodzi w Woli rogowskiej i jest świadkiem klęski.

Po ustąpieniu wody Rada szkolna okręgowa nagliła Radę szkolną miejscową w Woli rogowskiej do restauracyi szkoły, czyniono też obietnicę ustną, że w tak osobliszem położeniu gmin należy wyczekiwać pomocy ze strony kraju lub państwa. Tą nadzieją pociągnięte gminy — chociaż literalnie nie posiadają i z ofiarności publicznej żyją — na kredyt sprowadziły materiały budowlane, które podług fachowego planu i kosztorysu oceniono na 1.210 koron. Jednak na wniesioną prośbę do c. k. Rady szkolnej krajowej przyszła odpowiedź dnia 12. października 1903 do l. 36486, że Rada szkolna krajowa nie dać nie może wobec zupełnego wyczerpania funduszków szkolnych.

Wobec tej odmowy stoją teraz te dwie gminy w powiecie dąbrowskim zupełnie bezradne. Ludzie tych wiosek żyją — jak stwierdzić można łatwo — tylko z ofiarności publicznej, każdy kawałek chleba, każdą garść mąki i soli, a oraz wszystką paszę dla bydła udziela tym gminom komitet ratunkowy.

Zważywszy więc tę nędzę dwu gmin pomienionych;

zważywszy, że dostawcy materiałów budowlanych dopominają się o należytość za dostarczone drzewo;

zważywszy, że gminy te jedynie nadzieją pomocy od władzy pociągnięte, zdecydowały się na restauracyę szkoły;

zważywszy, że z braku funduszków dokończenie restauracyi jest niemożliwe i że wskutek tego nauka w szkole musiałaby być przerwana na cały rok;

zważywszy, że i następnego roku nie można żądać od tych gmin, aby składały jakiegokolwiek daniny, choćby na cele oświaty;

zważywszy, że niepodobienstwem jest odsyłać dostawcom ich materiałów budowlanych, wreszcie

zważywszy, że przy zbliżającej się zimie każdy dzień zwłoki może uniemożliwić restaurację szkoły na cały rok szkolny, a oraz, że Rada szkolna krajowa dopiero teraz dała odmowną odpowiedź, — stawiam wniosek nagły:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Udziela się dwu gminom tworzącym związek szkolny w Woli rogowskiej pow. Dąbrowa zapomogę bezzwrotną na odrestaurowanie szkoły zburzonej przez tegoroczną powódź kwotę 1.210 koron.

Wnioskodawca:

ks. Wilczkiewicz w. r.

Buynowski, Krempa, Brunicki, Bojko, Ostapczuk, Barabasz, Staruch, Bednarski, Szwed, Mogilnicki, Bohaczewski, Michalski, Sęko-

wski, Maryewski, Götz, Schätzel, L. Cieński, Agopsowicz, Hupka, Huza, Rudrof, Oleśnicki, Borkowski, Tyszkiewicz, Urbański, Trzecieski, Wurst, Władysław Czaykowski, Mycielski.

Przemawia p. Wilczkiewicz, uzasadniając nagłość swego wniosku, a pod względem formalnym wnosi na przekazanie tego nagłego wniosku Wydziałowi krajowemu.

Izba bez rozprawy uchwała nagłość tego wniosku, a oddzielnie przekazanie tegoż Wydziałowi krajowemu.

Marszałek zamyka posiedzenie, naznaczając następne na dzień 27. października 1903 godzina 10 przed południem i odczytuje porządek dzienny następnego posiedzenia.

Koniec posiedzenia godzina 12 minut 40 po północy.

Marszałek krajowy:

Stanisław Badeni w. r.

Sekretarze:

Mieczysław Urbański w. r.

Kazimierz Lubomirski w. r.

